

**CENTRE FOR RESEARCH COLLECTIONS
EDINBURGH UNIVERSITY LIBRARY
GEORGE SQUARE
EDINBURGH
EH8 9LJ**

TEL: +44 (0)131 650 8379

FAX: +44 (0)131 650 2922

BOOK-SCANNED 2007

SHELF MARK: Att.87.7.6/11
TITLE: Dissertatio medica inauguralis de amenorrhoea
AUTHOR: Blest, Guillermo Cunningham

N.B. Scanned as spreads.
Blank pages have been omitted.
Due to variations in the density of the text some words are illegible.
The binding frequently obscures text in the guttering.
THIS IS THE BEST COPY AVAILABLE.

The University of Edinburgh Library

This PDF is supplied under a Creative Commons CCBY License:
you may share and adapt for any purpose as long as attribution is given to the University of
Edinburgh. Further information is available at <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Please address all enquiries to Centre for Research Collections.

The Library wishes to be informed of work based on this Pdf copy, and would welcome a
copy of any publication that makes use of it.

The University of Edinburgh is a charitable body, registered in Scotland, with registration number SC005336

PROPHYLAXIS.

Postea denique, cum, per prudentem medicuram, tempestivamque remediorum priorum exhibitionem, febris crisis fausta, convalescentiæ signa, sese manifestant, per diætam tenuem, facilemque concoctu, munditiam, aëra purum, exercitationem modicam, &c. morbus ne redeat, præcavendum.

Parvulam hanc dissertationem de Typho, jam ad terminum accedentem, conficio, celeberrimæ Academiæ Edinburgensæ aliæ nulli, medica universaque scientia, secundæ, medicis ejusque professoribus, nullis aliis vivis, arte in medicinæ nobili, cedentibus, omnia felicia, prospera, fausta, exoptans.

————— Dum ficus prima, calorque,
Designatorem decorat lictoribus atris;
Dum pueris omnis pater et matercula pallet,
Officiosaque sedulitas, et opella forensis,
Adducit febres, et testamenta resignat.

Hor. Ep. vii. lib. 1.

FINIS.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

AMENORRHŒA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI,

D. GEORGII BAIRD, SS. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU,
ET NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

GULIELMUS C. BLEST,

Hibernus.

SOCIET. MED. DUBLIN. SOC. EXTRAORD. ET SOCIET. MED.
CHIR. EDIN.

“ Et neque jam eolor est mixto candore rubori:
“ Nec vigor, et vires, et que modo visa placebant;
“ Nec corpus romanet.” — OVID. MET.
“ ————— Her spirits faint,
“ Her blooming cheeks assume a pallid tint,
“ And scarce her form remains.”

Kalendis Augusti, hora loquæ solitis.

EDINBURGI:

EXCUDEBAT ALEX. SMELLIE,

ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

M, DCCCXXI.

B. COYNE, M. D.

IN DISPENSARIO ET NOSOCOMIO
COMITATUS APUD SLIGO MEDICO,
&c. &c. &c.

S. P. Q. D.

GULIELMUS C. BLEST.

Cui melius consacrem primitias meorum in Medicina studiorum, quam tibi, amice spectatissime, qui me primus docuisti de rebus medicis cogitare, quique, dum, te duce, in medendi scientiam incumbebam tantum operæ, curâ plus quam paternâ posuisti in me principiis hujus professionis imbuendo? Si gratia in pectore meo naturâ lateret, tua erga me beneficia non potuerunt non eam excitare, et ad maturitatem perducere. Tibi igitur, ob admirationem simul tuæ in arte medendi perititiæ, simul multorum præstantium vitæ virtutum, hocce opusculum grati animi, propter beneficia innumera quæ in me contulisti, atque amicitiam in quam me nullo tuo commodo recepisti, tenue testimonium, volo sacrum. Vale.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS,

DE

AMENORRHŒA.

PROŒMIUM.

MORBI, de quo tractaturus sum, duo sunt genera, quorum alterum adest, quoties fluxus menstruus eâ ætate, qua erumpere oportet, non redditur; alterum autem urgere judicatur, siquando, quum jam aliquandiu rite processisset, redire, tempore quo fluere decuit, (citra graviditatem) cessarit: priori malo emansio sive retentio mensium, posteriori suppressio mensium, nomen datum est. Hanc igitur divisionem sequens, principio retentionem mensium paucis expediam. Morbum incidisse non ideo credere licet, quia fluxus mensium non editur tempore vitæ quo

plerumque fœminis contingit; (quod nostris in regionibus reperitur esse inter decimum quartum et duodevicesimum annum); initium enim hujus fluxûs virginibus aliis aliud est, præsertim quum corporis constitutiones plurimæque res in iisdem multum variant, quippe quarum aliæ laetissimè, aliæ durissimè vivant, aliæ pleno corporis habitu, aliæ tenui imbecilloque utantur. At hunc morbum accessisse censendum est, siquando, circa tempus ubi effundi menses debent, orta fuerint indicia munerum, quibus corpus fungitur, male se habentium, qualia usus docuit, exacto fluxu menstruo, esse submota. Indiciis emissionis insignioribus nondum ad plenum editis, paucas antè hebdomadas ægra præter solitum hebescit, nec cupit assuetis voluptatibus frui, nunc pallida, nunc perquam rubra evadit, incuriosa fit, tristisque sæpius videtur. Deinde lassitudo invadit, et moveri nolens, et gnaviter in rebus versari fugiens, in conditionem inertem incidit. His indiciis imbecillitas corporis vultûsque pallor superveniunt; vultus autem colorem viridem aut subflavum morbo proprium paulatim induit; quod mali signum, medicis veteribus a tempore Hippocratis observatum, apud eos Albus

Icterus cognominatus est: appetitus cito deficit, et nonnunquam ex toto depravatur; puellæ enim hoc morbo laborantes, cretam, calcem, cinerem, ossa, aliaque similia, vehementer appetere reperiuntur; pedes cæteræque partes corporis edemate afficiuntur, cor palpitatione tentatur, spiritus incitatur, præsertim siquando corpus celerius aut more insolito movetur, caput et magis adhuc dorsum et lumbi dolent; atque ægra exercetur Dyspepsiæ signis, acore, flatu, alvo strictâ, aliisque similibus vitiis.

DE MORBI CAUSIS.

Minime est in promptu exponere, quare certo tempore vitæ virgo, eâtenus secunda valetudine usa, cujus in corpore paulo ante nihil laxi aut flaccidi conspiciebatur, ex repentino malis supra memoratis obnoxia fiat. Non omnia tamen hac de re prorsus latent, multi enim medici, tum veteres tum recentiores, sententias suas de ea protulerunt; harum quidem multæ male diversæ sunt, quare, ne omnes perscrutando hocce opusculum longius justo fiat, et nihil proficiatur, multorum commenta prætermittam, ea tantummodo

amplexurus quæ meliora maximeque comprobata videntur.

Fœminæ generis humani, indicta ætate, secundum naturæ legem sancitam idoneæ ad prolem propagandam redduntur; tunc temporis humor e genitalibus effunditur, cui nomen imponitur Catamenia. Inter auctores constat initium huius fluxûs esse indicium illas jam id attigisse, ut prolem suscipere, et fœtum, dum in utero latet, nutrire valeant. Natura quoque instituit, hunc humorem, quamdiu graviditas non erit, e muliebri corpore, tempore suo, usque effluere, donec ad id ætatis fœmina pervenerit, ubi ex toto cessare debet: quoties igitur hic fluxus impeditur aut retinetur, actiones corporis naturales quodammodo turbantur, et morbus inde oritur. Proximum est ut causas recenseam quæ mensium retentionem afferant. In quibusdam exemplis fluxus menstrui retentio, ex aliena organorum, quæ generationi inserviunt, fabrica pendere potest; malum quoque e membranula os uteri obducente incidere repertum est; sed ea his causis rarius concitatur. Contrahendi vis, qua uterus est præditus, iners seu imbecilla facta, sæpius pro causa habetur. Hippocrati

placuisse hæc opinio videtur; ille enim dicit, "Mulieribus plerisque, quum menses apparituri sunt, uteri os sese magis quam aliàs contrahit." Cullenum eandem iniisse sententiam ex eo apparet, quod in hoc morbo expediendo protulit, "a retention of the menses is owing to a want of due force in the action of the uterine vessels," &c.* Cullenus autem contendere non vult imminutam vasorum uteri actionem originem morbo præbere, quippe quæ, altero organo male se habente, quodammodo efficiatur; aliàs enim ita rem exponit, "as a certain state of the ovaria in females prepares and disposes them to the exercise of venery about the period at which the menses first appear," &c.† Hæc opinio quidem multum verisimilis in se habere, et vera ratione inniti videtur; sed vir jure apud Medicos celeberrimus nuper de ea dubium movit, qui in opere de remediis catharticis magni æstimato et bene noto, quod in lucem dedit, his utitur verbis: "The assumption that the state of the ovaria, and that of the uterine vessels,

* Vide "First Lines of the Practice of Physic, sect. 1000."

† Ibid. sect. 1001.

have a connexion, and that the former has a great share in exciting the action of the latter, and in producing the menstrual flux; the presumption that a certain state of the genitals is necessary to give tone and tension to the whole system; and that, if the stimulus arising from this state be wanting, the whole system may fall into a torpid or flaccid state, whence chlorosis may arise, appears to be merely a begging of the question, and leads to no certain conclusion as to the nature or cause of this state of the genitals, the supposed prime mover in the retention of the menses." Meâ quidem sententiâ causas tantæ miseræ, si non aliter eas attingere datur, etiam conjectura persequi summo jure licere debet. At miror virum, tanta doctrina tantaque peritia præditum, posse quidquam dubii habere quin organa, quæ generationi inserviunt, in expediendo fluxum menstruum quam maxime valeant. Quam multa exempla in notitiam medicorum incidunt, ubi fœminæ, quibus per aliquod tempus fluxus menstruus rite respondisset, aliquo vitio organorum generationi inservientium orto, per totum reliquum vitæ spatium menses edere omnino cessarint! Porro

in alio ejusdem eximii operis loco, quo auctor de Culleni opinione super genitalium organorum vi tractat, ita loquitur: "The partial and temporary suppression of the influence of the genitals, according to this theory, greatly affects the general system; but there are instances where this influence is altogether and irretrievably lost, and where no disease ensues."

Fateor equidem hæc paucis in exemplis ita se habere posse; non ideo tamen est judicandum conditionem genitalium sanam non ad justam totius corporis vim quam maxime conferre. Spem autem in eo fore ut ad plenum confirmare queam, potestatem, quam in totam compagem genitalia exercent, non conjectura aut probabili tantum ratione, sed ipsis et bene compertis rebus, certissime inniti. Non dubium esse potest quin ille prudens peritusque medicus, de quo supra locutus sum, bene sciat marem cujuslibet generis animalium, testibus submotis, similiorem fœminæ suæ reddi, ideoque multo imbecilliorum evadere, quam, testibus integris, fuisset. De hac re apud Hunterum ita scriptum invenio, "if the male be deprived of his testes when young, he retains none of his original youthful form;

and, therefore, more resembles the female:" Si cervo prima ætate genitalia exsecantur, ille vigor, qui animalibus hujus generis, tempore coitis, contingere solet, nunquam accedet, caro mollescet, et cornua aut ex toto crescere desinent, aut saltem a justa magnitudine semper longe aberunt. Hanc rem Russel experimentis comprobavit; cervulum castravit, et illi nulla pullularunt cornua; alteri ætate aliquanto proVectiori, et cui cornua jam mediocriter creverant, unum tantum testem ferro sustulit, cornu ad latus exsecto testi adversum ad justam magnitudinem pervenit; alterum tamen eam molem non exsuperavit quam, admoto ferro, attigerat. In actis Philosophicis anni MDCCCV. historia fœminæ, cui ovaria deerant, enarratur, ex qua apparet, non modo inter ovaria et uterum arctum nexum intercedere, sed etiam corpus muliebre, cui ovaria nulla sint, fabricam maris non secus atque aspectum induere. Fœmina, de qua hic agitur, annos XXIX. nata mortem obiit; de corporis fabrica in libro jam dicto ita scriptum invenio "Having ceased to grow at ten years of age, she was in stature not more than four feet high, her breadth across the shoulders was as much as

fourteen inches, but her pelvis (contrary to what is usually observed in the proportion of the female skeleton), measured only nine inches from the ossa ilia across the sacrum; her breasts and nipples never enlarged more than those in the male subject; she never menstruated; there was no appearance of hair on the pubis, nor were there any indications during life of puberty either in mind or body." Exemplum quoque, quod jure sibi attentionem vindicat, in publicum proditum in opere, cui titulus est "Edin. Med. & Surg. Journ. July 1820," probe docet quam maxime prospera fœminæ valetudo a sano ovariorum statu pendeat, et ad quantum miseræ, his organis vitæ affectis, ægra perducī possit. Porro dubitare non possum quin, si illi, qui quam pertinacissime repugnant et diffidunt opinione, de qua agitur, circa ovaria, hanc examinationem probeque narratam historiam perlegere velint, statim incredulitatem suam abjiciant, et fateantur quantum ovaria in femineo corpore valeant. Multa alia exempla hujusmodi, quibus sententia probetur, exponere potui; at spero id quod jam dixi sat esse ad omne dubium submovendum.

Ovariorum, igitur, vi in corpus jam ad plenum stabilitâ, licebit, nisi spes me fallit, judicare mutationem, quam corpus, tempore quo pubes venit, subire solet, stimulo a genitalibus dato esse attribuendam, et menses magna ex parte ab evolutis ovariis pendere; porro, in aperto esse mammas muliebres ad id ætatis tempus in justam molem crescere, ex stimulo quem ovaria evoluta toti corporis compagi impertiunt. Neminem effugere potuit, cui morbos muliebres inspicere contigerit, mammas, fluxu menstruo deficiente, pene nihil prominere: et omnibus bene notum est mammas fœminarum flaccidas fieri, et pinguedinem amittere, cum jam annos quadraginta aut quinquaginta habent, quo tempore menses ex toto desinere solent. Ad hanc rem firmandam, mihi fas sit in publicum prodere, quantum ex adversariis possim, historiam duarum ægrarum quam tradidit nuperus Medicinæ Practicæ in Academia Edinburgena desideratus Professor, quum anno MDCCCXVIII. eum de hac re cum summa utilitate audiui: Alteri autem ægræ, quæ, ut Professore nostrum mater edocuit, menses non ediderat, nullæ omnino erant mammæ; cutis ad tactum sicca atque aspera,

nec vultus ei vividus erat, sicut in fœminis talis ætatis, sana valetudine, conspiceri solemus: eam vitio ovariorum, nisi memoria me fallit, laborare ille Professor arbitrabatur: Alterius ægræ historia, ex qua bene patet, quam mire ovaria et uterus inter se consentiant, et quantum mensium fluxus ab ovariis pendeat, talis est:—Famula annos viginti tres nata, quæ ab ætatis decimo sexto anno usque menses rite ediderat, tumor ingens ad inguen utrumque accrescebat, unde tantum dolorem cepit, ut tandem corpus flectere nequiret, et cito desinere quæstu cogeretur: manu curari aliquamdiu nolebat, sed cum jam pecunia illi deficiebat, seque nullo modo, nisi ex famulari stipendio, vitam tolerare posse videbat, ferrum subire non amplius recusavit, et tumores submoti sunt; eosdem ovaria esse compertum est. Celeriter, his sublatis, ad sanitatem pervenit, et haud multo post ad consueta munera sese contulit; at operæ pretium erit notare effectus inde ortos; menses ex toto cessarunt, mari similis non voce solum, sed universo pene habitu, evasit; caro musculosa, dura, sicut maris, facta est; et mammæ, quæ, ante ovaria manu ablata, magnæ pinguesque erant, in molem, quæ viris contingere

solet, imminutæ sunt. Ex his autem omnibus jam dictis de vi genitalium ad fluxum menstruum promovendum, ut sit perspicuum, necesse est, ea male se habentia non posse non multum conferre ad hujus fluxus retentionem, aut ad ejusdem suppressionem. Porro, hoc malum aliæ causæ præter eas, de quibus jam retuli, afferre consueverunt: hymen imperforatum morbum concitasse repertum est; vitio uterus affectus, quin etiam, ut quidam nos certiores faciunt, uterus nullus pro causa stat morbi. Mirum quidem est, puellam prorsus utero carere; at medici fide digni sunt auctores tale vitium incidisse. Inter quos Morgagni memoriæ tradidit duo exempla a se visa; in quibus multa fidem fecerunt uterum deesse: idem scribit Columbo contigisse exemplum ejusdem vitii conspiceret; aliud denique Fromondo, civi suo illustri, sub oculis incidisse. Porro, in secundo volumine Commentariorum Societatis Medicæ Parisiensis, historiam fœminæ utero vacuæ Professor Calliot in lucem dedit.

Scriptum præterea Morgagni reliquit, uterum in fœmina, cui menstrua nunquam provenerant, mole admodum contracta post mortem repertum

esse. Inter causas morbi quidam alvum astrictam recensent: ex propria experientia parum quidem lata affirmare non possum sæpissime esse mali causam, certe iterum atque iterum vidi ejusdem esse effectum. Oportet fortasse hic meminisse omnes fœminas non gravia mala experiri, quæ ex mensibus retentis oriri diximus. Sunt, quarum corporis constitutiones ex ea nihil laborare videntur. Opinionem Morgagni protulit, in fœminis, quales menstrua, tempore quo solent prorumpere in suo sexu, non edant, quæque nihilominus malis plerumque inde allatis non plectantur, judicandum esse aut uterum lentissime accrescere, aut nullum omnino esse. Quoties talia incidunt, ille vir clarissimus remediis abstinendum esse suadet.

DE DIAGNOSI.

Siquando ad ætatem, qua in sexu muliebri menstrua effluere consueverunt, quævis puella dorsi lumborumque dolore exercetur, si circa renes dolet, si pallorem vultus luridum habet, si signa ventriculi male se habentis queritur, si comæ raræ et siccæ fiunt, et mammæ exigua mole sunt, si cupiditas cretæ, cineris, aliorumque simi-

lium eam tentat, fluxu menstruo nondum reddito, licet summo jure censere morbum, qui urget, retentionem mensium esse,

DE CURATIONE.

Quum in hunc morbum fœminæ firmo pleneque, non secus atque eæ imbecillo tenuique corpore, incidant, maxime in aperto est oportere eam medendi rationem adhibere, quæ singulis corporibus optime conveniat. Quamobrem, siquando ægram, cui magna est corporis plenitudo, graves dorsi et lumborum dolores urgent, atque caloris genitalium sensus eam male habet, sanguinis detractio, tum generali tum speciali, sine mora utendum est. Simul cum sanguinis missione, purgantia medicamenta, ut alvus liberaliter solvatur, necessaria sunt: veluti sulphas magnesiæ idonea quantitate, aut pulvis jalapæ compositus, cui pauca grana calomelanos adjecta sunt, aut calomel cum extracto colocynthidis, dosibus semper viribus et ætati ægrarum accommodatis. Ægra præterea bis terve in hebdomade corpus tenuis pube in balneum calidum demittat. Quum jam hanc viam curandi per aliquod tempus secuti sumus, retentione nondum solutâ,

ad remedia stimulantia, tum generalia tum topica, dummodo inflammationis indicia non amplius urgeant, confugiendum est: sed de his postea erit locus dicendi. Contra autem, si morbo implicita imbecillitate laborat, et dyspepsiæ notis, veluti flatu, alvo contractâ, acore, aliisque similibus malis exercetur, rationem medendi aliam ineundum est: operam enim dandum est, ut in melius universi corporis conditio vertatur, et ut vires ægrotantis augeantur: Hæc præstant diæta lauta, et tonicorum usus: Sed inter omnes medicinam facientes procul dubio constabit vires ægrotæ, alvo suppressâ, flatu, aliisque similibus malis urgentibus, minime posse augeri; fieri enim non potest ut aut tonica aut victus maxime nutriens, perstantibus his actionibus morborum, quidquam proficiant. Quapropter, rebus ita se habentibus, primo animum intendere oportet ad alvum solvendam, et alia indicia dyspepsiæ submovenda, leni sed continuo purgantium medicamentorum usu: ad hanc rem utilis est pilula aloetica vulgo adhibita, vel pilula assafœtida, vel oleum ricini, vel magnesiæ sulphas, parvis dosibus data: Rufi pilula ex usu esse reperietur. Quum hoc modo factum est ut alvus rite re-

spondeat, et munere suo probe fungatur, tum demum, non tamen citius, fas est tonica præcipere. Hujus generis medicamentorum, nisi fallor, præparata ferri utilissima sunt: Tinctura muriatis ferri multum proderit, tinctura quoque acetatis ferri bene convenit; præter hæc, ferri sulphatem, helleborum, assafoetidam, et myrrham, partibus æqualibus mixta, et in pilulas quinorum granorum divisa, assumpta pilula singulis noctibus, multum proficere inveni. Sed sæpenumero fit ut indicia pthysicos et febris hecticæ hujus morbi exempla comitentur. Quoties res ita se habent, alienum erit puris tonicis uti: at illud medicamentum, cui Anglice nomen est "Griffith's myrrh mixture," tum haud parvas dotes tonicas habet, tum in tali morbi exemplo tuto porrigi potest; siquando debilitas usque adeo premit ut tonica magnis viribus prædita præcipere non liceat, hæc mixtura valde salutaris esse invenietur. Rubia tinctorum quoque remedium commodum est. Et certior factus sum, folia juniperi sabinæ, cæteris remediis parum proficientibus, multum boni afferre reperta esse; at ipse, quippe qui non adhuc ea esse adhibita viderim, utilitatis testimonium meum dare

nōn possum. Porro, hujus morbi exempla haud raro accidunt ubi, quamvis ad id pervenire queamus, uti ventriculus atque alvus suis muneribus, ut decet, fungantur, et uti vires magna ex parte ægræ reddantur, tamen e torpore vasorum nervorumque uteri, et e conditione ovariorum quiescente, remedia non valent ad menstrua expedienda: quod quum incidit, ad stimulantia topica confugere necesse erit. Inter remedia hujusce generis, primum locum electricitas merito sibi vindicat. Illud enim est auxilium quo non aliud in arte medicinæ notum, majorem edit potestatem ad uteri actionem ciendam, et cujus effectus in illo morbi genere, de quo agitur, pene sunt incredibiles. Nisi hujusce opusculi limites vetarent, quarundam hoc morbo implicitarum, quæ in Nosocomio Meatheano Dublini curabantur, necnon paucarum in privato tractatarum, historias proferre possem, quibus electricitas quam plurimum profuit, et profecto a morte instante easdem conservavit. Inter hanc morbi conditionem, strigilis quoque cum magna utilitate usurpatur. Quin et stimulantia per os data, veluti tinctura cantharidis ad guttas viginti aut viginti quinque, effectus commodos præstite-

runt; sed stimulantia ejusmodi semper caute adhibenda sunt.

Mensium retentionis causis et curatione jam expositis, transiturus sum ad suppressionem considerandam. In "primis lineis medicinæ practicæ" Dr Cullenus commode dixit, "Every interruption of the flux, after it has once taken place, is not to be considered as a case of suppression, for, after its first appearance, it is not always established in its regular course." Quare si, cum jam fluxus menstruus semel aut etiam sæpius editus est, ejusdem mora fiat, ea pro retentione tantummodo habenda est. Si quando autem menses impediuntur, quum jam per haud breve spatium, more quo decet, effluerint, et eorum cessatio nec graviditati, nec cuivis ex retentionis causis, attribui possit, tum oriri jure dicitur a vasis uteri aliquo modo obstructis, et mensium suppressio recte vocatur.

DE SUPPRESSIONIS CAUSIS.

Afferri interdum suppressio potest ab universæ compaginis corporis imbecillitate, aut vi contrahendi vasorum uteri imminuta; sæpissime autem evenit e vasis uteri constrictis. Hæc constrictio

quidem multiplici modo concitatur; sed eandem creberrime efficiunt vehementes animi motus, et frigus summo corpori illatum. Ut in multis enim aliis morbis, ita in hoc, de quo agitur, animus magnopere valet. Suppressione mensium autem urgente, brevi fit ut tota fœminæ corporis compago variis modis male se habeat; quod quidem cum Hippocrate ita breviter exponere liceat,—“Quum menses latuerint, dolor detinet imum ventrem, illique pondus incumbere videtur; lumbi et ilia dolent.” In altera hujus operis parte jam mentionem feci de lege universa corporis humani, secundum quam, menstrua, quamdiu fœmina gravida non erit, ab organis genitalibus effluere debent; at in hac re cernere est quam pulchre, quamque mirè, ipsa natura operam aliquando molitur, ut præcaveat mala quæ corpori instant. Sæpenumero enim incidit, quum mensibus non datur per viam propriam exire, ut ipsa corporis natura, quo levetur onere, efficiat ex aliis atque aliis partibus id, quod nimium est humoris, prorumpere. Hinc vidi sanguinis profluvium e naribus, pulmone, ventriculo, aliisque partibus, pro fluxu menstruo stare.

DE SUPPRESSIONIS CURATIONE.

In hoc, non secus atque in altero hujus morbi genere, medendi via a corporis constitutione ægrotantis, et ab indiciorum ratione, reperienda est. Si morbus haud diu ursit, fomentis, purgationibusque, submoveri potest; at si per longum tempus perstitit, si ægra magna corporis plenitudine utitur, si dolore dorsi lumborumque afficitur, et pondus circa uterum, simul cum calore in genitalibus, sentit, sanguinis missionem et balneum calidum præcipiendum est. His adhibitis, alvus solvenda est medicamentis purgantibus, per plures hebdomadas continuandis. Si hac via non perventum est ad expedienda menstrua, accedendum est ad usum electricitatis, aliorumque stimulantium remediorum. At si ægra debilis est et habitu corporis imbecillo, vires, movendo leniter alvum, et victu nutriente, sunt augendæ. Hac re effecta, si menses nondum adfuerint, electricitatem adhibendum est. Haud alienum erit medicinam facere incipientes, admonere de naturæ actionibus in morbo de quo agimus. Cum ad eam ætatem, qua menstrua erumpere debent, ventum est, natura videtur cieri, operamque sum-

nam navare, ad hunc fluxum absolvendum. Mag-nopere dolendum est medicinam recentiorum etiam temporum non hactenus reperisse ulla indicia, quibus in notitiam veniret naturam tales conatus edituram esse. Attamen, si animum intendimus arteriarum pulsibus, qui, ut ipse compertum habeo, eo tempore pleni et aliquanto validiores solito fiunt, et si sedulo audimus id quod ægra dicat de iis, quæ tunc eam male habent, mihi videtur posse præsagire fluxum esse prorupturum. Apud veteres quidam, ut apparet, pulsus pro-duce habebant; eorum enim unus de hac re ita scripsit, "Pulsus illi plerumque est magis ele-vatus et expansus, quam antea; simul est inae-qualis et dicrotus; licet illud dicrotum nec adeo frequenter, nec adeo distincte, percipiatur, quam in pulsu; tamen est satis sensibile, &c." Quod ad morbi curationem attinet, hujus venturi nisus naturæ cognitio maxime interest, eo enim in-stante, auxilia opportunissime adhibentur.

Jam expositis hujus mali historia et curatione, pauca de phthisi pulmonali proferre perrecturus

sum, quatenus, mea opinione, nexus eidem cum Amenorrhœa intercedit.

Phthisin quidem posteriorem aggredior, at non ideo priore minorem duco.

Cum de causis Amenorrhœæ dissererem, nihil dixi de opinione vulgo apud medicos receptâ, phthisin pro ejusdem causa stare: de industria autem hanc rem prætermittebam, quia, cum pace, tot medicorum, mihi visum est, hanc opinionem plus justo in medicinâ valere;—plus justo valere, dixi, quod nolo aliquem putare mihi in animo esse affirmare nihil veri huic opinioni inesse. Fateor equidem non deesse corpora ad phthisin strumasque proclivia, in quibus, diathesi phthisica cum scrofula juncta, et malum in occulto moliente, id debilitatis afferri ut menstrua nunquam rite prodeant, et continuo, hac conditione corporis quidquam in pejus versa, fiat ut ex toto inde supprimantur. Quanquam autem tantum concedo, ut nihil veri huic opinioni inesse non contendam, plane tamen profiteor, mihi quam maxime persuaderi phthisin, re accuratius investigata, minime inventum iri esse causam Amenorrhœæ tam vulgarem quam plerumque habita est: quin etiam prorsus credo tum retentionem

tum menstruorum suppressionem sæpius phthiseos ipsius causam existere. Huic opinioni fidem probe faciunt exempla quædam, quæ contigit mihi videre, non secus atque cognitio illius nexus et societatis quæ inter alia atque alia humani corporis organa intercedunt, quibus nomen consensus seu sympathia impositum est. Inter ægrotantes qui mihi in conspectum dati sunt, parum numerosis quidem (quippe cui in studium professionis salutaris incumbenti haud multos adire licuerit) plures videre lugebam phthisi laborantes e quibus pars major fœminæ erant. Rogatæ cui rei morbum tribuebant, a plerisque respondebatur, ab aliis se retentionem, ab aliis se menstruorum suppressionem, prout res se haberet, pro morbi causa ducere. Ita quidem hæc opinio mulierum mentibus hæret ut plurimæ matronæ, quum jam natas suas indicibus appropinquantis phthiseos affici, aut imbecilliores corpore fieri viderint, id solícite agant ut matrimonio illico jungantur: porro usque eo iis terrorem injicit aut retentio aut suppressio ejus fluxus, ut sæpius medicos nolentes cogant remedia adhibere, qualia ipsæ ad menses promovendos pollere credant. Quæ fœminæ judicent de

affectibus sibi propriis minime prorsus negligere decet. Medico interdum suggerunt, quæ multum prodesse inter medendum inveniatur, quamvis id de quo monetur impræsentia pendere parvi videatur; quum autem sæpissimè videbam fœminas pertinacissime perseverare in opinione pulmonum vitia, quibus exercerentur, a menstruum defectione afferri, mecum constitui summam animi attentionem dare cuique exemplo huiusmodi, quod mihi in conspectum venisset, et accuratiùs ejusdem historiam perscrutari: hoc consilium autem in illi tempore ubi forte haud multæ mihi erant occasiones ægrotantes videndi: attamen ex prospero successu quem sequi menses rite et caute ad sanum statum redditos conspexi in paucis ægris, quibus spes vitæ nulla erat, et e commodis effectibus quos, fluxu redintegrato, quum per breve spatium defecerat, in exemplis levioribus ejusdem mali, oriri reperi, fiebat, ut spem alere cœperim opinionem, quam de effectibus defectionis menstruum in morbo, de quo nunc agitur, finxeram, non omnino fundamento carere: et mihi fides ejus rei eo magis crescebat quod opiniones, apud viros in disciplina salutifera claros, scriptas inveni, quæ ad

hanc sententiam multum spectare videntur: ita enim dixit Dr Clarke eximio suo de morbis muliebribus opere: "The uterus seems to be a very fertile source of sympathy, and many symptoms referred to other parts arise from it," &c. Hac super re quoque Senirtus tali modo loquitur, "Habet præterea hæc pars cum multis aliis partibus consensum unde varii morbi et symptomata varia excitari possunt." At aliquis huic commento oppugnet, et roget, si uteri vitium tantum in alias corporis partes polleat, quare ea organa, quæ utero vicina sunt, non facilius, quam quæ procul sita, inde afficiantur: Talia roganti respondere hoc modo fas est: pulmonem humani corporis organorum tenerrimum plerumque existere, et magis esse in promptu eundem, quam ulla alia viscerum, tentari causis quæ ad inflammationem ducant: rem saltem compertam esse, pulmonem omnium sæpissime profluvio sanguinis laborare, quum exinanitio quævis consueta cessaverit: rationem qua sanguinis copia inordinata, majorque justo, per eundem propulsa, morbum concitare possit, facile patere, cuique cognoscenti fabricam ejusdem et munera præclara quibus perfungitur. Objicienti

præterea commode, ut opinor, respondeatur, sequentia in opere Doctoris Saunders egregio de hepate scripta citando; "However remotely situated some parts of the body may be from others, yet a diseased action is quickly propagated to a distance without affecting intermediate parts; hence the suppression of issues, cutaneous eruptions, and hemorrhoids, are followed in some cases by morbid affections of the hepatic system." Porro Dr Armstrong, qui de scarlatina, phthisi, &c. tam eximie scripsit, eidem opinioni favere videtur; de phthisi enim, cum tractat, ita ait: "One local disease may produce another by causing an irritation which reacts upon, and in its turn operates morbidly and manifestly on some part, where a previous, though a latent fault had existed." Si a ventriculo decesseris, nullum muliebris corporis organum in alia organa tantum pollere, quantum uterus, videtur,—de hac re Dr Clarke ita scripsit, "In cancer of the uterus, the stomach is always more or less affected with vomiting, the diaphragm is apt to be affected with some diseases of the uterus, so that the patient becomes subject to hiccough; the connexion which subsists

between the uterus and the brain is evident from furor uterinus, puerperal convulsions, and in those cases of madness which succeed parturition where there is little bodily disorder." At nonne tam verisimile est consensum morbosum utero cum pulmone, quam utero cum organis de quibus mentio facta est, intercedere? Talem consensum quidem intervenire maxime in aperto est; sæpenumero enim animadversum est sanguinis profluvium plane pulmone oriendum, suppressione menstruorum affecta occupasse. Pro tali consensu Dr Armstrong, cujus opus jam superius citavi, dicere videtur, quippe qui, cum de vi agit qua urethræ morbi in pulmonem polleant, hoc modo loquitur, "It is on this principle too, that tubercles may be roused into action, or perhaps actually produced in the true phthisical habit from remote irritation; for, whether the irritation be external or internal, it may, through the nervous operation on the vascular system, so increase the action of the capillary vessels in the lungs, as at once to produce the principal cause of this disease." Postremo, ad confirmandum hunc consensum uterino-pulmonalem, opinione utar illius optimi peritissimique

scriptoris Doctoris Jacobi Johnson, cujus opus de morbis biliosis similibusque malis præstantissimum in manus mihi bene incidit hujusce opusculi finem facturo. Facile patet illum probe animum intendisse ad vim qua obstructio aut suppressio exinanitionum remotarum in pulmonem valeat. Pro causa phthiseos is quidem hæmorrhoidas impeditas habet: at nihilominus quod de hac re sentit, id parum opinioni alienum est quam ego ipse protuli: Ille, dum ad fluxum hæmorrhoidas crebrius in terra Europæ continente, et phthisin in eadem rarius quam in nostris regionibus incidentem, spectat, hæc tradit. "This idea is strongly countenanced by the well known fact, that a particular disease of the rectum attended with a discharge, (fistula in ano), almost uniformly suspends pulmonary consumption for a time; and that, on the other hand, where a fistula is suddenly cured by an operation, or spontaneously in unsound constitutions, a determination to the lungs is often the result." Hæmorrhoidas suppressas pro causa phthiseos, Hippocrates quoque, ille medicorum princeps, stare, ut apparet, ducebat, ita enim de hac re scriptum reliquit, "diuturnas hæmorrhoidas curanti, peri-

culum est hydropem succedere vel phthisin." At quam jam pateat ex eo quod in parte hujusce opusculi priore dixi, quanti momenti in corpore muliebri menstrua sint habenda, nonne fas est arbitrari, fluxu, prosperæ valetudini feminæ prorsus necessario, aut suppresso aut retento, quam profluvio hæmorrhoidum minime in hominibus perpetuarum aut solitarum deficiente, pulmonem majori in periculo versari? Nisi hoc tentamen plus justo auctum nollem, ex adversariis meis historias afferrem quarundam ægrarum, quas mihi intueri licuit, quales extra omnem dubitationis aleam ponerent opinionem phthisin, retentis vel suppressis menstruis, sæpenumero moveri: Sat autem erit in præsentia duo hujusmodi exempla tradidisse; quorum alterum ex opere Dris. Jacobi Johnson jam memorato, alterum ex adversariis meis, adducam. Illud a Dre. Johnson proditum lingua Gallica a Lanoque et Montegre primo scriptum est; simillimum autem est exemplis quæ mihi videre contigit. Historia talis est. "A young lady, prior to the age of puberty, had all the symptoms of pulmonary consumption; but, as soon as the menses were established, these symptoms disappeared, although several distinguished physicians had pronounced the case

incurable. From this time till the cessation of the menstrual evacuation, at the age of forty-five, no complaint of the chest was manifested, but at the turn of life, the symptoms of phthisis were again renewed. Fortunately, at this epoch the hemorrhoidal flux appeared, and the thoracic affection instantly gave way; between the age of sixty and seventy the hæmorrhoidal discharge ceased, and again returned the cough and expectoration of which she died." Nunc ventum est ad historiam ex meis adversariis desumptam Die XIV ante Kal. Jul. MDCCCXX. A. H. Æt. XXII. Narrat Ægrotans mense Aprile hujus anni se dolore gravi pectoris laterisque sinistri, simul cum dyspnœa, exerceri cœpisse: sanguine misso, dolorem et spiritum difficilem esse sublevata, tussim autem usque increvisse, corpore marcescente, viribusque multum imminutis. Morbum urgentem attri- buit suppressioni menstruorum quæ ex terrore, medio Februario hujus anni, accessit, nec hactenus expeditur fluxus: Tussi multum noctu exercetur, et multum materiæ (ut ait) purulentæ mane exscreat. Medicamenta jussa est adhibere ad alvum movendam, et lavari pube tenui aqua

calida: mane sequente electricitas scintillarum forma ad uteri regionem admota est, ex qua multum caloris ibi motum est; vespere ejusdem diei electricitas iterum admota est; tum autem ictuum forma levium, ex quibus, post circiter horam, humor subalbidus limosus redditus est: mane se melius habebat, et somno, ut aiebat, commodius utebatur, quam multas ante hebdomadas. In diem VII. ante Kal. Jul. quippe quo menstrua prodire deberent, electricitas dilata est, balneo calido ut antea præcepto interea continuato; ejus diei autem ad vesperam, electricitate admota, primo scintillarum deinde levium ictuum forma, et machinæ vinculo vix sublato, fluxus mensium prorupit, perque noctem diemque sequentem usque profluebat. Exinde pectoris graviter se habentis indicia discedere cœperunt, et Prid. ante Kal. ejusdem mensis, domum, sana valetudine, rediit. Mensis tamen, spatio intermisso, iterum advenit, pectoris malis laborans, et, ut vim subiret electricitatis, petivit. Qua igitur admota, menstrua statim fere prodire cœperunt: ac biduum post sanitati et amicis reddita est, et dehinc secunda valetudine usa est.

Ex his aliisque exemplis quæ mihi impromptu est meminisse, maxima mihi crevit fides, Suppressionem aut mensium Retentionem Phthisin sæpissimè afferre; et, quoties pulmo ex corporis natura tenerior aut ex labe hæreditaria, pravave fabrica, ad morbum magis pronus fuerit, proclivitatem ad Phthisin menstruorum defectione multum augeri necesse esse. Neminem tamen credere volo, me optare docere omnia Phthiseos exempla e fluxu muliebri deficiente originem trahere; longe aliter opinor; nihil aliud enim dictum volo, quam plurimas earum, quæ in Phthisin incidunt, ex hac causa morbo affici.

Hinc oritur quæstio magni momenti, nec iudicatu facilis. Si patet exempla esse Phthiseos a menstruorum defectione allata, nonne fieri potest ut fluxum expediendo sanentur? Ne hanc quæstionem altius agitem, experientia propria parum magna prohibet. Attamen ex eo quod ipse vidi affirmare ausim posse spem inire prosperi eventus, præsertim si morbi natura in notitiam prius veniat, quam corpori penitus insederit; cæterum, nisi morbo opportune occurratur, effectibus in corpore tristibus et debilitantibus nondum editis,

haud minus erit difficilis curatu quam phthisis quavis alia causa orta.

Sententiam ita aperui de re in qua operam haud parvam posui: et, si id quod super eadem protuli adeo tantum proficiat ut duo funera, e trīginta millibus quæ quotannis in Europa plorantur, inde præcaveantur, animo abunde satisfaciet.

FINIS.